

Enhet skole og barnehage – *Åpner dører mot verden og framtida!*

Enhet skole og barnehage

Utfordringsnotat og budsjett 2017-2020

ENHET SKOLE OG BARNEHAGE

Utfordringer og utviklingstrekk for enheten

Enhet for skole og barnehage vil fokusere på følgende fire mål i Rådmannens Utfordringsnotat, med et hovedfokus på mål 6.

MÅL 3: «BAMBLE KOMMUNE SKAL GI TIDLIG HJELP TIL BARN OG FAMILIER SOM TRENGER BISTAND»

Enhet for skole og barnehage vil arbeide for at alle barn skal bli vinnere i egne liv ut fra egne forutsetninger. Vi vet at alle barn kan og vil, hvis barnehagene og skolene bare får det til. For å støtte skolene og barnehagene i dette arbeidet, vil enheten satse på å utvikle pedagogisk-psykologisk veiledningstjeneste og spesialpedagogisk kompetansesenter (PPT), og Innføringstjenesten for nyankomne flerspråklige elever, Paletten, som kompetansemiljøer på sine fagfelt.

PPT og Paletten ble fra 01.01.16 etablert som henholdsvis egen virksomhet og fast tjeneste, og vil framover ha fokus på systemisk veiledning i barnehager og skoler, i tillegg til de elevretta oppgavene.

For å ivareta opplæringen til elever som ikke kan gjennomføre det ordinære løpet, har Bamble kommune tjenesten Havhesten. Dette er elever som har ulike former for vegringsproblematikk, og ofte også sammensatte diagnoser. I dette tilbudet får de en mer praktisk retta opplæring i et skjermet miljø med fokus på sosial kompetanse, støttende relasjoner og grensesetting.

MÅL 5: «BAMBLE KOMMUNE SKAL IMØTEKOMME LOKALSAMFUNNETS KRAV OG BEHOV FOR TJENESTER»

Kommunestyret i Bamble vedtok 16.06.16 å sette i gang et forprosjekt med å bygge en ungdomsskole for alle kommunens elever på ungdomstrinnet. Målsettingen for dette er å sikre alle elever et likeverdig opplæringstilbud som er tilpasset fremtidens krav til innhold og pedagogisk utvikling. I dette ligger også et samarbeid på tjenestenivå mellom ungdomsskole og videregående skole som sikrer at elevene blir fulgt opp og ivaretatt på sitt nivå gjennom opplæringen i ungdomsskolen og den videregående opplæringen.

En ny ungdomsskole vil kunne gi fagmiljøer som gir rom for en kontinuerlig kollektiv kompetanseutvikling, sikre et økonomisk handlingsrom for grunnskolen, og gi muligheter for å finansiere og gjennomføre pågående og framtidige kvalitetsutviklingstiltak. Innsparingen ved å samle alle elevene på ungdomstrinnet i en skole vil også gi et økonomisk handlingsrom som kan ivareta et likeverdig opplæringstilbud for alle elever på barnetrinnet i grunnskolen.

Fram til den nye ungdomsskolen tas i bruk, vil det med det med et synkende elevtallet være en stor økonomisk utfordring å opprettholde kvaliteten i opplæringen innenfor nåværende skolestruktur. I samme periode må enheten gjennomføre en videreutdanning av lærere i forhold til nye kompetansekrav. Det er også behov for en helhetlig satsing innenfor området IKT, som vil være ressurskrevende.

Det knytter seg også en usikkerhet til antall barn i skolefritidsordningene(SFO) barnehagene framover. Fra høsten 2016 er det mange ledige plasser i enkelte barnehager, og vi vet at fødselstallene er synkende. Det kan allerede fra høsten 2017 være nødvendig å legge ned avdelinger ved enkelte barnehager. I så måte er det viktig at Bamble kommune kan framstå som en attraktiv kommune for barnefamilier med en boligsatsing tilpasset dette. I SFO opplever vi også at det er færre barn, og fra høsten 2016 har det vært nødvendig å nedbemanne ved enkelte SFO'er.

MÅL 6: «BAMBLE KOMMUNE SKAL HA LÆRINGSRESULTATER SOM LIGGER OVER LANDSGJENNOMSNITTET»

Enhet for skole og barnehage har gjennom 2015-2016 jobbet systematisk med barn og elevers læringsmiljø gjennom programmene «Være Sammen» i barnehage og «Respekt» i skole». Vi ser nå at dette arbeidet har båret frukter, og elevene i Bamble melder gjennom Elevundersøkelsen at de opplever mindre mobbing, mer trivsel og mer motivasjon enn elever i Telemark og landet for øvrig.

I forhold til grunnskolepoeng har også utviklingen vist en jevnt stigende kurve de siste årene, og i 2015 var gjennomsnittet i Bamble 40,0 mot 40,7 på landsbasis. Dessverre viser eksamensresultatene, spesielt i matematikk, at det gjenstår noen utfordringer på dette området. Skolene i Bamble er som en konsekvens av dette deltakere i Utdanningsdirektoratet sin satsing Ungdomstrinn i utvikling, med hovedfokus på regning i alle fag. I tillegg pågår det forskjellige mindre utviklingsprosjekter i skolene, som «Mattedans» for 1. klassinger på Stathelle barneskole, Rugtvedt skole og Langesund barneskole. Grasmyr ungdomsskole har innledet et lærersamarbeid i matematikk med Bamble videregående skole.

I barnehage vil de faglige utfordringene framover først og fremst være å implementere den nye rammeplanen. Dette vil kreve kompetanseheving av ansatte og det er følgelig også en økonomisk utfordring knyttet til dette. Videre vil tjenesteområdet ha fokus på å utarbeide og implementere en felles plattform for kommunale barnehager i møte med flerspråklige barn og familier, og å fortsette implementeringsprosessen av Være Sammen, med blant annet utarbeidelse av handlingsplan mot mobbing.

Felles for alle tjenesteområder i enheten vil være å implementere ny strategiplan som det styrende dokumentet i enheten. Dokumentet vil bygge på Stortingsmelding 19 (2015-16) «Tid for lek og læring» og NOU 2015:8 «Framtidens skole», og settes inn i rammene av kommuneplanens samfunnsdel «Herfra til 2025» og øvrig relevant planverk i kommunen.

MÅL 8: «BAMBLE KOMMUNE SKAL VEKTLASSE FOREBYGGING OG TILRETTELEGGING FOR MESTRING AV HELSE- OG VELFERDSPROBLEMER»

I enhetens strategidokument er sammenhengen mellom læringsresultater og fysisk aktivitet tatt inn, og barnehager og skoler skal arbeide for å ivareta barns og elevers behov for fysisk aktivitet og bevegelse. Enheten har også som strategi å arbeide for et styrket tverrfaglig samarbeid mellom tjenester hvor barn og ungdom er målgruppe.

Enheten har knyttet kontakt med Telemark fylkeskommune i forhold til deltakelse i satsingen «Liv og Røre» fra høsten 2017. Grunnpilarene i denne satsingen er fysisk aktivitet, kosthold og holdningsarbeid. Alle skolene deltar i denne satsingen.

Enhet for skole og barnehage har også etter signaler fra kommunestyret, tatt initiativ til et helhetlig samarbeid med Senter mot seksuelle overgrep og incest. I dette ligger det opplæring for alle personalene, samt undervisningsøkter for alle 6. og 9. klassinger. Dersom skoler eller klasser har egne behov eller ønsker, tilbyr senteret skreddersydde opplegg.

NØKKELTALL FOR ENHETEN

	Bamble 2013	Bamble 2014	Bamble 2015	Gruppe 8 2015	Landet 2015
Andel barn med barnehageplass 1-5 år	89,5 %	90,4 %	90,1 %	90,3	90,4 %
Andel barn i kommunale barnehager	57,4 %	57,2 %	56,8 %	46,0	50,7 %
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	119 853	122 383	130 503	126 124	132 420
Netto driftsutgifter til grunnskole per innbygger 6-15 år	104 590	103 545	107 039	99 205	104 731
Antall barnehageplasser	664	671	643		283 608
herav kommunale	381	384	365		143 803
herav private	283	287	278		139 039
Antall skoleelever i Bamble skolen	1698	1678	1654		
herav barnetrinnet	1148	1120	1117		
herav ungdomstrinnet	550	558	537		
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	8,4 %	9,4 %	9,1 %	8,2	7,9 %
Årstimer til spesialundervisning	13756	12986	14459		6 439 609
Andel elever 1-4 trinn som får spesialundervisning	7,1 %	7,3 %	7,3 %	5,3	5,2 %

Andel elever 5-7 trinn som får spesialundervisning	9,7 %	10,2 %	9,8 %	9,7	9,2 %
Andel elever 8-10 trinn som får spesialundervisning	8,7 %	11,3 %	10,6 %	10,7	10,3 %
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til VGO	98,3 %	98,3 %	98,4 %	98,4	98,0 %
Andel elever som har fullført VGO etter 5 år	65,0 %	63,9 %	71,5 %		69,1 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO	60,8 %	54,1 %	55,3 %	53,9	59,4
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av samlede netto driftsutgifter	11,8 %	11,2 %	10,6 %	16,2	14,8
Netto driftsutgifter grunnskolesektor i prosent av samlede netto driftsutgifter	23,9 %	23,2 %	20,0 %	26,2	23,6

KOMPETANSETUTVIKLING I ENHETEN

Stortingsmelding 28 (2015-16), *Fag – Fordypning – Forståelse* framhever kompetanseutvikling i opplæringssektoren som en viktig strategi i arbeidet med å heve kvaliteten i opplæringssektoren. Blant tiltakene er skjerpede kompetansekrav til undervisning i fag, satsing på videreutdanning for lærere, pilotering av karriereveier for lærere, omgjøring av grunnskolelærerutdanningene til femårige masterutdanninger fra 2017 og skjerpede opptakskrav i visse fag til lærerutdanningene. Strategien vektlegger også sterke faglige fellesskap og lagbygging i skolen. Dette skal øke betydningen av bedre lærerutdanning, lederutvikling og videreutdanning og karriereveier for lærere.

Enhet for skole og barnehage har i flere år gjennom Utdanningsdirektoratets videreutdanningsprogram *Kompetanse for kvalitet* sendt lærere på videreutdanning, og vil fortsette med dette. Enheten vil gjennom 2016/17 utarbeide en kompetanseutviklingsplan for å møte de nye kompetansekravene Stortinget har vedtatt for grunnskolen. I barnehagene er det forventet at det innen 2020 kommer en ny bemanningsnorm som hever kravet til andel pedagoger i læringsmiljøet

For å oppnå en godt resultat av utviklingsarbeidet i barnehager og skoler, er godt pedagogisk lederskap en svært viktig forutsetning og ledelse er derfor fortsatt et fokusområde i hele enheten.

Ønsket utvikling

Styringsmål	Resultat 2015	Vedtatt 2016	Resultat 1.halvår 2016	2017	2018	2019	2020	Ønsket mål.
1. Andel pedagoger i læringsmiljø i barnehager	35 %	38 %	-	42 %	45 %	48 %	50 %	50 %
2. Undervisningstimer gitt av undervisningspersonale som fyller kravene for tilsetning	98,2 %	100 %	97,4 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
3. Andel lærere som underviser i norsk på barnetrinnet, med minst 30 stp i faget	81 %	-	-	85 %	90 %	95 %	100 %	100 %
4. Andel lærere som underviser i engelsk på barnetrinnet, med minst 30 stp i faget	40 %	-	-	50 %	75 %	90 %	100 %	100 %
5. Andel lærere som underviser i matematikk på barnetrinnet, med minst 30 stp i faget	66 %	-	-	70 %	80 %	90 %	100 %	100 %
6. Andel lærere som underviser i norsk på ungdomstrinnet, med minst 60 stp i faget	78 %	-	-	85 %	90 %	95 %	100 %	100 %
7. Andel lærere som underviser i engelsk på ungdomstrinnet, med minst 60 stp i faget	95 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
8. Andel lærere som underviser i matematikk på ungdomstrinnet, med	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

minst 60 stp i faget								
9. Andel rektorer med formell lederutdanning	57 %	-	57 %	71 %	85 %	100%	100%	100%
10. Andel styrere med formell lederutdanning	17 %	-	17 %	33 %	50 %	67 %	83 %	100 %

Kommentarer til tallene:

1. Stortinget vil trolig vedta ny pedagognorm med krav om 50% andel pedagoger i barnehager.
2. Det kan være timer/fag hvor det ikke er tilgjengelig faglærere, men hvor det er assistenter som underviser i f.eks valgfag hvor de har realkompetanse
- 3.-8. Stortinget vedtok våren 2016 nye kompetansekrav for undervisningspersonale i grunnskolen. For barnetrinnet er disse 30 stp i norsk, engelsk og matematik, og for ungdomstrinnet er den 60 stp i norsk, engelsk og matematikk, og 30 stp i andre fag, unntatt valgfagene. Oversikten viser hvor avstanden opp til kravene er størst, og vil kunne legges til grunn for prioriteringen av videreutdanningstilbud til lærerne i Bamble.
- 9.-10. Utdanningsdirektoratet tilbyr skreddersydde utdanninger for barnehage- og skoleledere. Enhet for skole og barnehage er opptatt av at ledere skal utvikle seg og øke sin kompetanse innen for sitt arbeidsområde.

INNSPARINGER

Skole og barnehage følger opp de fastsatte innsparingskravene. Imidlertid viste det seg at for inneværende budsjettår ble det fra Kommunestyret bevilget 1,8 millioner for å styrke timer til undervisning, satsing på IKT og folkehelsearbeid. Disse midlene er videreført i kommende budsjetter. I vedtaket fra Kommunestyret 16.6.2016 videreføres nåværende ungdomsskolestruktur til ny ungdomsskole står ferdig, forventet høsten 2020. Dette er en krevende struktur å arbeide videre i, også økonomisk.

Oppvekst- og kulturutvalget har behandlet saken i møte 20.04.2016 sak 7/16 og vedtatt tre områder som administrasjonen skal utrede videre:

1. **Bruke internkompetanse til utviklingsarbeid. Potensiale kr.: 500'.** Fram til våren 2016 har skole og barnehage vært i et forpliktende samarbeid med Universitetet i Stavanger med programmene Respekt og Være sammen. Dette er nå avsluttet, og i videre utviklingsarbeid vil det brukes intern kapasitet. Det anslås en innsparing fra 2017 på 350'.
2. **Konsulentbruk. Potensiale kr.: 3 000'.** Skole og barnehage benytter ikke konsulenter med unntak av ekstern kompetanse ved tilsetninger på ledernivå. Det er heller ikke lagt inn i budsjettet, og en innsparing på dette området er ikke gjennomførbart.
3. **Vurdere bemanning i barnehagene som følge færre barn og flere ledige plasser. Potensiale kr.: 1 000'.** Det er fra 1.8.2016 redusert bemanning i barnehage tilsvarende 2 årsverk. Foreldrebetaling er beregnet redusert fra 1.1.2017 med omtrent 900' på årsbasis. Den reelle innsparingen vil da utgjøre ca. 200'. Tilskudd til private barnehager beregnes på grunnlag av kostnader med et etterslep på 2 år, og innsparinger i 2016 vil derfor ikke slå ut før 2018.

I tillegg har skoleadministrasjonen vurdert ytterligere innsparinger for å imøtekomme innsparingskravet på 3,9 millioner kroner:

- Reduksjon bemanning stab er gjennomført fra 1.9.2016, en årlig reduksjon på ca. 400'.
- Endret finansiering av Innføringstjenesten Paletten. Dersom finansieringen hentes fra integreringstilskuddet, vil det gi en innsparing tilsvarende 3 500'.

Dersom man ser bort fra endring av finansieringen av Paletten, vil skole og barnehage stå igjen med et innsparingskrav på ca. 3 millioner kroner. Dette må tas av ramme til skole og utgjør 5 årsverk.

TJENESTEOMRÅDE: BARNEHAGE

Utfordringer og utviklingstrekk

Stortinget ga i juni 2016 sin tilslutning til Stortingsmelding 19 (2015-16) Tid for Lek og læring som legger sterke føringer for innholdet i ny rammeplan for barnehager. Meldinga signaliserer at endringene representerer en ambisiøs videreutvikling av barnehagens innhold. Ny rammeplan fra høsten 2017 skal gi tydeligere føringer for hvordan alle barn skal sikres et kvalitetsmessig godt tilbud og legger særlig vekt på et godt omsorgs – og læringsmiljø, tidlig innsats og avdekking og håndtering av mobbing. Den skal også tydeliggjøre krav til barnehagens arbeid med språkutvikling, også for barn med annet morsmål, fysisk aktivitet og kosthold, tilbudet til de yngste barna og tydeligere skoleforberedende innhold og progresjon i arbeidet. Rammeplanen er et forpliktende og styrende dokument for alle barnehager. Implementering av rammeplan vi kreve både kompetanseheving, tid og ressurser, også økonomiske, i alle barnehager.

Fokusområdene i enhetens nye strategidokument er i høy grad sammenfallende med Stortingsmelding 19. I implementeringsarbeidet er det viktig å prioritere for å kunne jobbe godt med hvert enkelt område.

Barnehagene har de siste t årene jobbet med være sammen, et utviklingsarbeid som handler om at det der den voksne som har ansvaret for et godt omsorg – og læringsmiljø i barnehagen og for relasjonen til barnet. Arbeidet handler derfor mye om kompetanseheving av alle ansatte. Målsettingen er at de voksne skal være varme og grensesettende, autoritative, og være gode til å inkludere og bygge positive relasjoner. Barnehagene fortsetter implementeringen av Være sammen som også vil omfatte utarbeiding av en handlingsplan mot mobbing.

Barnehagene og innføringstjenesten Paletten en innleder fra høsten 2016 et nærmere samarbeid. Et av tiltaka i denne satsingen er å utarbeide og implementere en felles plattform for barnehagene i møte med flerspråklige barn og familier.

Både barnehage og skole er opptatt av at barna skal oppleve en helhet og sammenheng ved overgangen fra barnehage til skole. En handlingsplan for barnets læringsreise fra barnehage til skole er under utarbeidelse. Målsettingen er blant annet å utforme en felles pedagogisk forståelse, kvalitetspunkter for overgangen og definere hvilke ferdigheter/kompetanse barna bør ha når de begynner på skolen.

Felles utviklingsarbeid medfører interessante og krevende prosesser som styrker samarbeidet mellom barnehagene og kompetansen på hele tjenesteområdet. Utviklingsarbeid krever også økonomi, både tidsressurs og midler til kompetanseheving.

Den største økonomiske utfordringen og usikkerheten på tjenesteområdet er knyttet til antall barn i barnehagene. Fødselstallene har en negativ trend, og fra høsten 2016 er det mange ledige plasser i barnehagene. Færre barn fører til høyere kostnader per barn fordi kapasiteten ikke utnyttes fullt ut, og fordi inntekten av foreldrebetalingen blir lavere. Høyere kostnader per barn i kommunale barnehager fører også til høyere tilskudd per barn til private barnehager. Enheten må derfor vurdere å redusere antall barnehageplasser og dermed også bemanningen.

Samtidig vet vi at det senest innen 2020 vil komme en bemanningsnorm for barnehager. Kommunale barnehager oppfyller per i dag forventet krav til bemanning for barn over tre år, men tilfredsstillende ikke forventet krav til bemanning for barn under tre år. For å øke andelen pedagoger bør eventuelle ledige stillinger fylles med barnehagelærere.

Vedtak og planer

- Ny rammeplan for barnehage ventes høsten 2017. Stortingsmelding 19 (15-16) legges til grunn for denne.
- Enheten vil gjennom barnehageåret 2016/17 utarbeide en forpliktende handlingsplan mot mobbing, i tråd med føringene i Stortingsmelding 19.
- Enheten utarbeider og tar i bruk ny strategiplan høsten 2016

Omstilling og innsparinger

- Lavere fødselstall for kommunen gir færre barn i kommunale barnehager. Som en følge av dette vil vi måtte redusere bemanningen i enkelte barnehager.
- På sikt kan det være aktuelt å legge ned avdelinger i barnehager
- Aktive politiske prioriteringer for å gjøre Bamble attraktiv for barnefamilier blant annet ved at det satses på boliger tilpasset unge familier i en etableringsfase.

Ønsket utvikling for tjenesten

Enhet for skole og barnehage er i en prosess med å finne og utvikle gode styringsmål som kan si noe om kvaliteten i tjenesteområdet barnehage. Disse styringsmålene bør ligge innenfor områdene:

- Alle barn i både kommunale og private barnehager har et likeverdig og kvalitetsmessig godt barnehetilbud.
- Ny rammeplan og nytt strategidokument er godt implementert og fungerer som levende verktøy i barnehagene.
- Flerspråklige familier opplever en felles kvalitet i møte med barnehagene i Bamble.

TJENESTEOMRÅDE: SKOLE

Utfordringer og utviklingstrekk for tjenesten

Den største utfordringen for norsk skole er at 30 % av elevene ved videregående skole ikke fullfører i løpet av fem år. I Norge er fullført 3- eller 4-årig videregående opplæring som oftest en betingelse for opptak til høyere utdanning, fagbrev og sertifisering i mange yrker. Personer som faller ut av utdanningssystemet før fullført videregående opplæring vil dermed ha betydelig dårligere forutsetninger for videre utdannings- og arbeidslivskarriere (Falch/Nyhus 2009). Elevene i Bamble kommune scorer ikke bedre enn det nasjonale snittet og mye tyder på at skolene i Bamble må ta sin del av ansvaret for dette.

En målsetting er derfor å gi elevene som går ut av 10. klasse et bedre utgangspunkt for å kunne fullføre videregående skole. Dette gjør vi ved å ta utgangspunkt i analyse på hvor vi står i blant annet nasjonale prøver, grunnskolepoeng og elevundersøkelsen. Denne analysen viser at vi på enkelte områder har en jobb å gjøre for å nå våre egne målsetninger. Analysen gir oss et godt utgangspunkt for å velge ut fokusområder med tiltak basert på forskning i forhold til hva som virker.

Pedagogisk lederskap: Teorien og praksisen i pedagogisk lederskap er blant annet hentet fra New Zealand. Pedagogisk lederskap handler om å bygge lederkapasitet til lede utviklingsprosjekter som skal styrke og forbedre lærernes praksis og øke elevenes læring. Dette har vært og vil være høyt prioritert også framover.

Læringsmiljø og grunleggende ferdigheter:

Skolene i Bamble har siden våren 2014 arbeidet med læringsmiljøprogrammet RESPEKT. Programmet er forskningsbasert og utarbeidet av Læringsmiljøsentret ved Universitetet i Stavanger. I løpet av perioden vi har arbeidet med respektprogrammet, har vi sett en svært positiv utvikling i elevenes opplevelse av trivsel og motivasjon for skole. Arbeidet med læringsmiljø skal fortsatt ha stort fokus og videreføres i vår nye satsting Respekt for regning, som er vårt navn på Utdanningsdirektoratets satsing Ungdomstrinn i utvikling. Dette er et av tiltakene for å heve nivået på matematikkferdighetene til elevene i Bambleskolen.

Gjennom flere år har Bamble-skolene fokusert på lesing, blant annet gjennom satstingen på SOL. Det finnes uten tvil mye god praksis på leseopplæringen vår. Likevel, leseopplæringen spriker stort fra skole til skole og også internt på skolene. Dette ønsker vi å gjøre noe med, da det å være en god leser er en forutsetning for å lære. Fra høsten setter vi lesing på agendaen ved å lage en plan for en felles forskningsbasert leseopplæring fra 1. til 7. klasse.

Fysisk aktivitet og helse/læring: Skolene har over lengre tid jobbet bevisst med dette området, men fra høsten 2017 skal vi delta i Fylkeskommunens satsing Liv og røre. Denne satsingen støtter oss med kompetanse og noe økonomiske midler. I all hovedsak handler det om å sette fokus på kosthold gjennom enkle og varierte nister og fysisk aktivitet (60 min pr dag) som stimulerer til økt læring. Forankringsarbeidet starter allerede høsten 2016.

Økonomisk har utfordringen å drifte alle skolene våre blitt større og større begrunnet i synkede elevtall. For skoleåret 2015/16 ble det brukt 1,4 millioner kroner av en tilleggsbevilgning på 1,8 millioner kroner for å kunne opprettholde et lovlig og forsvarlig skoletilbud. Helt fram til den nye ungdomsskolen står klar, vil denne utfordringen være der. Den nye ungdomsskolen vil på sikt gi oss et noe større økonomisk handlingsrom, men først og fremst et bedre pedagogisk opplæringstilbud.

Foreldresamarbeid: I Bamble jar vi godt innarbeidete rutiner når det gjelder samarbeid hjem/skole. Likevel påpeker foreldre, politikere, elever og lærere at det er mye å gå på. Disse innspillene vil bli tatt på alvor, og det vil jobbes på flere nivåer for å bli enda bedre på dette viktige området. Forskning sier klart å tydelig at dette samarbeidet har mye å si for elevenes læring og det.

Framtidens skole: Ved siden av dette, ser vi også at det vil komme andre utfordringer som Bamble-skolen må ta på alvor. Ludvigsensutvalget peker blant annet på pedagogisk bruk av IKT og digital kompetanse. ICILS - undersøkelsen avdekker at 30 % av de norske 15-åringene har svært dårlige digitale ferdigheter

I Bamble-skolen i dag har vi ingen felles strategi på hvor vi ønsker å gå i forhold til bruk av IKT i skolen. Noen har smart-boards, andre har iPad, andre har PCer til elevene, mens andre igjen satser på PC-lab. Skolene er også veldig forskjellig i pedagogisk programvare og pedagogiske apper. En slik felles satsing begynner å bli etterspurt, men den vil også koste penger. Alle større IKT-prosjekter innebærer et økonomisk løft i millionklassen i forhold til innkjøp og ikke minst opplæring.

Ved siden av dette vil det trolig komme nye læreplaner og andre områder som fokus på psykisk helse, dybdelæring og kreativitet som vil utfordre hele skoleorganisasjonen fra topp til bunn med tanke på endring av praksis og arbeidsprosesser. Dette vil få ganske store konsekvenser for hvordan vi Bamble skal drive skolene våre.

Vedtak og planer

- Kommunen tar i bruk ny ungdomsskole for alle elever på ungdomstrinnet fra høsten 2020
- Enheten utarbeider og tar i bruk ny strategiplan høsten 2016

Omstilling og innsparinger

- Som en del av innsparingsprosessen i kommunen, og i tråd med kommunestyrets signaler om at mest mulig av ressursene skal brukes ute i tjenestene, vil skolekontoret redusere staben med 40% stilling. Dette kommer i tillegg til 30% som er spart inn ved at det ikke er tilsatt i tilsvarende stillingsprosent for oppgaver som er overført fra plan- og økonomiavdelingen.
- Fram mot at den nye ungdomsskolen tas i bruk høsten 2020, vil tjenesteområdet skole måtte stå i en svært krevende situasjon med et synkende elevtall, og med det minkende ressurser. Dette vil komme i tillegg til eventuelt vedtatte innsparingskrav.

Ønsket utvikling for tjenesten

Styringsmål	Resultat 2015	Vedtatt 2016	Resultat 1.halvår 2016	2017	2018	2019	2020	Ønsket mål.
1. Grunnskolepoeng på 40 eller over	40,0	40,0	-	40	40	40	40	40
2. Nasjonale prøver i lesing 5. trinn ligger over nasjonalt nivå	49	50	-	50	50	50	50	50
3. Nasjonale prøver i lesing 8. trinn ligger over nasjonalt nivå	51	50	-	50	50	50	50	50
4. Nasjonale prøver i lesing 9. trinn ligger over nasjonalt nivå	54	53	-	53	53	53	53	53
5. Nasjonale prøver 5. trinn i regning er over nasjonalt nivå	49	50	-	50	50	50	50	50
6. Nasjonale prøver 8. trinn i regning er over nasjonalt nivå	51	50	-	50	50	50	50	50

7. Nasjonale prøver 9. trinn i regning er på nasjonalt nivå	53	54	-	54	54	54	54	54
8. Nasjonale prøver i engelsk 5. trinn er over nasjonalt nivå	49	50	-	50	50	50	50	50
9. Nasjonale prøver i engelsk 8. trinn er over nasjonalt nivå	51	50	-	50	50	50	50	50
10. Elevundersøkelsen viser at ingen elever blir mobbet.	2,1	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Elevundersøkelsen viser at området Læringskultur (motivasjon og mestring) er over nasjonalt snitt	4,01	3,96	-	3,96	3,96	3,96	3,96	3,96
12. Ungdata-undersøkelsene viser at antallet unge med emosjonelle vansker går ned	10%	-	-	< 10%	-	< 8 %	-	< 6 %
13. Gjennomføring videregående opplæring VG1, første året etter ungdomsskole	-	83,4%	74,6%	80 %	85 %	90 %	95 %	99%
14. Gjennomføring videregående opplæring VG3, femte året etter ungdomsskole	72,9%	68,1%	68,6%	75 %	80 %	85 %	85 %	85 %

Kommentarer til tallene:

Elevenes resultater sier mye om sannsynligheten for gjennomføring i videregående opplæring og kvalifikasjon til arbeidslivet. Samtidig understreker forskning sammenhengen mellom motivasjon-mestring-trivsel og læringsresultater, og enheten arbeider systematisk med gode læringsmiljøer i skoler og barnehager.

1. Grunnskolepoengene er den viktigste indikatoren for sannsynlighet til gjennomføring i videregående opplæring. Bamble kommune har som mål at denne skal være på eller over landsgjennomsnittet. Naturlig nok vil dette tallet variere noe fra år til år, da antall elever i Bamble er så lite at det gir en statistisk variasjon, men over år bør vi se en stigende utvikling.
- 2-9. Resultatene på nasjonale prøver vil indikere kvaliteten i opplæringen, og vi vil kunne følge utviklingen på trinn gjennom disse tallene
10. Bamble kommune har nulltoleranse for mobbing, og arbeider systematisk med dette i alle barnehager og skoler. Derfor er målet satt til 0. Tallet for Bamble viser andel elever som oppgir å bli mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere. Resultatet på landsbasis for 2015 var 4,5.
11. Som angitt tidligere er motivasjon og mestring viktige faktorer for elevenes læringsresultater, og denne indikatoren viser om skolene lykkes i arbeidet med dette.
12. Trenden de siste årene har vært at andel ungdom med emosjonelle vansker har økt, og Bamble kommune arbeider innenfor flere tjenesteområder og tverrfaglig for å motvirke dette. Målet viser om dette arbeidet har ønsket effekt. Ungdata- undersøkelsen gjennomføres annet hvert år.
- 13-14. Målene gir informasjon om vi lykkes i arbeide med å gi elevene så gode forutsetninger som mulig for å gjennomføre videregående opplæring. Målet om 85 % gjennomføring er på nivå med de beste kommunene i landet.

TJENESTEOMRÅDE: SFO

Utfordringer og utviklingstrekk

Våren 2015 var det nedsatt en arbeidsgruppe – SFO-tenketanken – som utarbeidet nye forslag til forbedringer av tjenesten. Tenketanken ble ledet av rektor ved Rønholt skole, og i gruppen var SFO-ledere -ansatte samt hovedtillitsvalgt Fagforbundet. Mandatet til gruppen var:

1. Forbedrete ansettelsesrutiner, herunder kontraktinngåelser.
2. Forbedret turnus i sfo-avdelingene
3. Definere faglig innhold i sfo, som fremmer helse, trivsel, lek og kultur. Ta det beste fra alle avdelingene og dele med hverandre. Se på Opplæringslov (§ 13-7) og vedtektene for sfo.
4. Delingsarena – digital ressursbank for å dele faglig innhold og god praksis

Viktige tiltak som følge av tenketankens arbeid og som vil brukes i utviklingen av tjenesten SFO er:

- De samme åpningstider for alle sfo-avdelinger, sørge for likebehandling (er gjennomført med virkning fra 1.8.15)
- Revidere sfo-vedtektene

- Definere ansattes tid til samarbeid, planlegging, møtevirksomhet
- Fordele sfo-ramma samtidig med skoleramma, slik at ansettelses- og bemanningskabalene kan foregå parallelt med den i skole.
- Den første juli bør være frist for ferdigstilling av «grovplan» for kommende skoleår:
- Regler for kontraktsinngåelser (vikariater, midlertidighet, faste) må det bli mer kompetanse på/kunnskap om
- SFO må knyttes mye tettere opp i mot skolen. Med dette menes det at SFO blir en mer tydelig del av skolens visjon og verdigrunnlag og tas mer aktivt inn i skolens utviklingsarbeid.
- Det faglige innholdet på SFO bør tydelig gjøres både internt på skolen, gjennom aktuelt planverk, og eksternt ut mot brukerne gjennom ulike kanaler. Dette er viktig for å synliggjøre det viktige arbeidet som foregår i SFO.
- Kompetanseheving: Kartlegging av SFO ansattes realkompetanse og formalkompetanse, med tanke på kompetanseheving

Vedtak og planer

- I dag kan foresatte velge mellom 60% eller 100% plass i SFO. I vedtak 16.06.16 ønsket kommunesture at administrasjonen utreder en ytterligere differensiering av satsene, og av dette legges fram for politisk behandling høsten 2016.

Omstilling og innsparinger

- Det har tidligere vært lagt inn et tiltak om å fryse betalingsstøttene i SFO, for å kunne gjøre Bamble mer attraktiv for barnefamilier. Kommunalsjef vurderer nå at i en innsparingsprosess er ikke dette et tiltak som er gjennomførbart, og det må også sees i sammenheng med endring i SFO-vedtektene om ytterligere differensiering av satsene.

Ønsket utvikling for tjenesten

Enhet for skole og barnehage er i en prosess med å finne og utvikle gode styringsmål som kan si noe om kvaliteten i tjenesteområdet Skolefritidsordningen. Disse styringsmålene bør ligge innenfor områdene:

- Alle barn i den kommunale skolefritidsordningen har et kvalitetsmessig godt tilbud
- Skolefritidsordningene har en høy grad av brukertilfredshet

TJENESTEOMRÅDE: PEDAGOGISK PSYKOLOGISK TJENESTE OG SPESIALPEDAGOGISK KOMPETANSESENTER

Utfordringer og utviklingstrekk

Hver kommune skal ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste. Tjenesten skal hjelpe barnehage, skole og foresatte i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov. Videre skal den pedagogisk-psykologiske tjenesten sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der loven krever det. PPT i Bamble kommune omfatter også logoped og bistår også voksenopplæringen med sakkyndighetsarbeid.

I 2015 utredet kommunalsjef skole og barnehage en sammenslåing av tre tjenester; PPT, ressursteam og støttepedagoger i kommunale og offentlige barnehager. Målsettingen var å kunne gi en helhetlig bedre tjeneste, blant annet med hensyn til tidlig innsats i barnehage og skole. Prosessen med og rapporten fra arbeidet ble nedfelt i en 14-siders skriftlig redegjørelse som blir sendt politisk utvalg til orientering i august 2015.

Fra 01.01.16 ble det opprettet ny virksomhet i Enhet skole og barnehage, hjemlet i Opplæringslova kapittel 5 og favner både skole og barnehage. Virksomheten heter *PPT og spesialpedagogisk kompetansesenter*.

Virksomheten består av tre tidligere tjenesteområder som i dag har ulik organisatorisk tilhørighet; PPT,

støttepedagoger i barnehage og spesialpedagogisk ressursteam. Virksomheten ledes av virksomhetsleder som tiltrådte 01.01.2016.

Vedtak og planer

- Virksomheten er i prosess med å utarbeide ny strategiplan med følgende fokus:
 - Systemisk samarbeid med skoler
 - Systemisk samarbeid med barnehager
 - Tidlig innsats i barnehagene
 - Fokus på språkutvikling

Omstilling og innsparinger

- Virksomheten har behov for en helhetlig gjennomgang av ansvarsområder og oppgaver, slik at faglige og administrative oppgaver kan ivaretas på en best mulig måte.

Ønsket utvikling for tjenesten

Styringsmål	Resultat 2015	Vedtatt 2016	Resultat 1.halvår 2016	2017	2018	2019	2020	Ønsket mål.
1. Andel elever med spesialundervisning bør ligge på landsnivå	9,1 %	7,9 %	-	7,9 %	7,9 %	7,9 %	7,9 %	7,9 %
2. Forholdstall antall tilmeldinger – sakkyndig vurdering med tilråding om spesialundervisning	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Antall nye tilmeldinger PPT	93	75	58	70	65	60	55	50
4. Andel barn med spesialpedagogisk hjelp i barnehager	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Andel barn med spesialpedagogisk hjelp siste år før skolestart uten behov for vedtak ved skolestart eller i løpet av 1. klasse.	-	-	-	-	-	-	-	-

Kommentarer til tallene:

Styringsmål for PPT og SPKS er nye i Utfordringsnotatet for 2016. For enkelte av målene er det derfor ikke utarbeidet rutiner for å innhente tallmaterialet. PPT er i en prosess med å utvikle disse rutinene.

1. Å ha et absolutt tall for dette er ikke et mål i seg selv, men det er naturlig å bruke et landsgjennomsnitt som referanse. Målet er at andelen elever med spesialundervisning skal være reelt, det vil si at de elevene som får spesialundervisning, er de som ikke kan få et tilfredsstillende utbytte av opplæringen i et godt ordinært tilpasset opplæringstilbud.
2. Forholdstall antall tilmeldinger – sakkyndig vurdering med tilråding om spesialundervisning vil reflektere skolens evne til å vurdere om en elev har behov for spesialundervisning, eller om eleven kan få et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen
3. Dette målet viser utviklingen i antall tilmeldinger, og reflekterer om skolene blir bedre til å ivareta flere elever i den ordinære opplæringen
4. Andelen barn med spesialpedagogisk hjelp i barnehagen skal reflektere det reelle behovet, og da er landsgjennomsnittet en naturlig referanse.
5. Andel barn med spesialpedagogisk hjelp siste år før skolestart uten behov for vedtak ved skolestart eller i løpet av 1. klasse, vil reflektere eventuelle forskjeller i arbeid med spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning i barnehager/skoler.

TJENESTEOMRÅDE: PALETTEN

Utfordringer og utviklingstrekk

Med hjemmel i Opplæringsloven § 2-8 ble Innføringstjenesten Paletten etablert som fast tjeneste i Bamble skolen fra 1.1.16.

Innføringstjenestens mandat:

- A. Gi et best mulig undervisningstilbud til den enkelte elev
- B. Være et kompetansesenter og en pådriver på fagområdet for kommunens skoler og ansatte
- C. Bedre ressursutnyttelse og ivaretagelse av kommunens tospråklige lærere

Fra 01.08.16 har mandatet blitt utvidet til også å omhandle barnehage. Dette arbeidet er nå initiert og det vil fortsette utover høsten. Initieringen er tenkt forankret i revidering av eksisterende planverk for barnehage med de nødvendige endringer vi ser er naturlige og nødvendige. Paletten skal her være en pådriver i samarbeid med skole og barnehageadministrasjonen.

Med tanke på utvidelsen av tjenestens mandat tar vi utgangspunkt i våre tilgjengelige ressurser pr. idag, men vi ser allerede nå behovet for særlig økt innsats med tanke på tospråklig assistanse i barnehage. Dette vil kreve økte ressurser. Det videre arbeidet vil konkretisere dette ytterligere.

Tjenestens ressursbruk for skoleåret 2016/2017:

- Leder: 100 %
- Lærere i grunnleggende norsk: 2 x 100 %
- Fagarbeider: 23,64 %
- Sekretær: 16,27 %
- Tospråklige lærere: Øvre ramme på 60 uketimer. Ved oppstart skoleåret 2016/2017 har vi 10 tospråklige lærere i ulike stillingsbrøker.

Tjenesten er finansiert gjennom et samarbeid mellom skole/barnehage og VIVA. Avtalene er skriftliggjort og vi opplever mer økonomisk forutsigbarhet nå enn tidligere. Den økonomiske avtalen mellom skole/barnehage og VIVA skal evalueres årlig. Det bør være et mål at arbeidet som omhandler særskilt språkopplæring i skole finansieres i større grad av kommunens integreringsmidler enn det som er tilfellet i dag.

Uforutsigbar flyktningsituasjon

Vi opplever naturlig nok en stor grad av uforutsigbarhet med tanke på bosettinger av flyktninger, samt familiegjenforeninger.

I praksis betyr dette at det i perioder er relativt rolig, mens det i andre perioder blir bosatt mange, inkludert barn og unge i opplæringspliktig alder.

Dette forutsetter en stor grad av fleksibilitet og tilpasningsevne, noe tjenesten etter hvert har fått god trening i. I fremtiden vil det bli bosatt flere flyktninger i Bamble kommune, inkludert barn og unge i opplæringspliktig alder. Et økt antall bosettinger (vedtak om 50 pr. år) vil også generere et økt antall familiegjenforeninger til tross for innstramninger i Flyktningeloven. Dette vil på sikt muligens øke behovet for flere ressurser i skole og barnehage generelt.

Ønsket utvikling for tjenesten

Styringsmål	Resultat 2015	Vedtatt 2016	Resultat 1.halvår 2016	2017	2018	2019	2020	Ønsket mål.
1. Andel elever i Paletten nådd nivå 2 i læreplanen i grunnleggende norsk i løpet av to år	71 % (25/35)	100%	60 % (6/10)	100%	100%	100%	100%	100%
2. Andel flerspråklige elever med mindre enn 3 år i grunnskole med gjennomført eksamen	100 % (3/3)	100%	33 % (1/3)	100%	100%	100%	100%	100%

Kommentarer til tallene:

Tallene for Paletten er fra skoleårene 2014/15 og 2015/16. Årsaken til dette er at mange av elevene begynner og avslutter i Paletten midt i et skoleår. Vi kan altså ikke kun summere opp i slutten av juni, slik som for andre tjenester. Videre er det slik

at elevene i Paletten har svært ulik bakgrunn i forhold til tidligere opplæring. Noen kommer fra land med et oppegående skolesystem og andre kommer fra land uten dette.

1. Opplæringsloven gir anledning til at elever kan være i et innføringstilbud i inntil to år. At eleven har nådd Nivå 2 i læreplanen i grunnleggende norsk, vil si at eleven skal kunne følge den ordinære opplæringen i fagene på norsk. Målet er derfor at alle elever skal nå dette nivået i løpet av tiden de kan være i Paletten
2. Opplæringsloven gir en automatisk rett til fritak for vurdering med karakter, og dermed eksamen det første halve året eleven er i Norge. Etter dette vil det kun være spesialundervisning eller om eleven har hatt rett til særskilt språkopplæring i ungdomsskolen som kan gi fritak. Det er uansett et mål at alle elever skal gjennomføre eksamen, da dette er viktig for integrering og mestringsfølelse

TJENESTEOMRÅDE: HAVHESTEN

Utfordringer og utviklingstrekk

Målgruppa for Havhesten er elever i Bamble kommune som av forskjellige grunner ikke har utbytte av opplæringa de får i klassen sin på nærskolen. Opplæringa som gis er i stor grad praktisk retta, og opplæring i fagenes kompetansemål gis i tematiserte bolker. Undervisninga er digitalisert, og alle elever får egen iPad til bruk i opplæringa. Det er 10 elevplasser i Havhesten

For å kunne få plass, må det foreligge en sakkyndig vurdering som anbefaler en helhetlig tilpasset opplæring i en egen gruppe. Med en slik sakkyndig vurdering, kan foreldre søke om plass for sitt barn. Inntak blir vurdert av en fra PPT, kontaktlæreren for Havhesten og rektor ved Langesund ungdomsskole i fellesskap. Eleven får da en prøveperiode for å finne ut om opplegget passer.

Elevene på Havhesten kommer fra alle skolene i Bamble. De har ofte hatt skolevegring og de fleste har følt seg utestengt eller mobbet i sitt miljø. Disse elevene har gjerne sammensatte diagnoser. Når de kommer til Havhesten, opplever de å bli inkludert, noen får venner for første gang. De fleste går fra å nesten ikke ha vært på skolen til et regelmessig frammøte på Havhesten. De opplever mestring og positive aktiviteter, og læring i en gruppe der de blir godtatt for den de er. Læreren og assistentene har fokus på sosial kompetanse og støttende relasjoner der positive tilbakemelding og grensesetting står sentralt i opplæringa. Det stilles krav til faglig mestring ut fra nivået eleven er på.

Elevene skal kunne oppnå karakterer og vitnemål etter endt grunnskole, og målet er å få elevene fra Havhesten inn i videregående skole slik at de kan oppnå enten fagbrev eller kompetansebevis. Elevene som har gått på Havhesten har samme gjennomføringsgrad i videregående opplæring som kommunens øvrige elever.

Antall elever som har gått ut fra 10. trinn på Havhesten: 31

Antall elever som er i videregående opplæring:16

Antall elever som har lærlingeplass:7

Antall elever som har fullført fagbrev eller kompetansebevis:13

Fra og med 2012 har det vært en 68% lærerstilling og to 60% assistentstillinger. Skolen har brukt 22% av eget budsjett for å gi litt bedre oppdekning av assistenter, samt 12% lærerstilling for å gi et noe bedre tilbud.

Etter ytterligere innsparinger f.o.m. 2016, har ikke skolen mulighet til benytte av egne rammer for å støtte Havhesten. Den pedagogiske oppdekning med kun 11 lærertimer av de 23 timene elevene har i uka, er for lite. Elevene får halvparten av de lærertimene de har lovmessig krav på. Det resulterer i at den faglige opplæringa blir for dårlig. Spesialavdelinger i Oslo har for eksempel 1 voksen pr to elever (en pedagog og en assistent pr 4 elever) Havhesten har en pedagog pr 10 elever i halvparten av timene sine. Ellers har de en assistent per fem elever.

Omstilling og innsparinger

- Enhet for skole og barnehage ønsker å utvikle tjenesten Havhesten til et fullverdig og kvalitetsmessig godt pedagogisk tilbud. Dette vil kreve en økt pedagogressurs, jfr. tiltakskort 2.

Ønsket utvikling for tjenesten

Styringsmål	Resultat 2015	Vedtatt 2016	Resultat 1.halvår 2016	2017	2018	2019	2020	Ønsket mål.
1. Andel elever i Havhesten med gjennomført eksamen	75%	100%	0%	100%	100%	100%	100%	100%

Kommentarer til tallene:

1. Dette målet vil reflektere om Havhesten lykkes med å gi elevene et fullverdig pedagogisk tilbud og utbytte av opplæringen, på tross av krevende forutsetninger

MAL FOR ENHETENS ØKONOMISKE RAMMER

Skjemaene skal oversendes PLØK som grunnlag for talldelen av utfordringsnotatet.

Virksomhet	Opp-rinnelig budsjett 2016	Prognose 2016	Avvik 2016	Korreksjon 2016	Kommentarer
Skole og barnehageadministrasjon	57 613	60 100	2 500		Tiltak 6.
Grasmyr ungdomsskole	16 038				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Herre skole	12 007				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Langesund barneskole	20 326				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Langesund ungdomsskole	11 422				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Rugtvedt skole	21 447				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Rønholt skole	13 577				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Stathelle barneskole	28 580				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Sundby barnehage	7 255				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Uksodden barnehage	7 217				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Rønholt barnehage	6 603				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Falkåsen barnehage	7 660				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Grasmyr barnehage	11 151				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Nustad barnehage	13 575				Ref.tiltak/korr.nr XXX
Sum	234 471	0	0	0	

ENHETENS FOND, SALDO OG UTVIKLING

Fond	Saldo 1.1.16	Bruk 2016	Saldo 31.12.16	Bruk 2017	Bruk 2018	Bruk 2019	Bruk 2020	Kommentarer
DISPOSISJONSFOND:								
Driftsfond - Grunnskole	4 163		4 163					
Driftsfond - Barnehage	6 223		6 223					
Elektronisk plattform - Adm/skole/bhg	192		192					
P.1421 - IKT-løft i skolen	1 582		1 582					
P.1034 - Skoledelen Flyktninger	340		340					
Ppt	137	-137	0					
Oppgradering uteområder barnehagene B2013	82		82					
Paletten	144		144					
PPT	0	137	137					
Driftsfond Grasmyr ungdomsskole	195		195					
Driftsfond Herre skole og Sfo	425		425					
Driftsfond Langesund Barneskole og Sfo	784		784					
Driftsfond 324* Langesund ungdomsskole	301	-301	0					
Driftsfond Rønholt skole og Sfo	224		224					
P.1319 - BUK midler	10		10					
Driftsfond Stathelle brneskole og Sfo	389		389					
Driftsfond Sundby barnehage	274		274					
Driftsfond Uksodden barnehage	29		29					
Øvingslærermidler	33		33					
Driftsfond Rønholt barnehage	123		123					
Driftsfond Falkåsen barnehage	386		386					
Driftsfond Grasmyr barnehage	498		498					

Driftsfond Nustad barnehage	427		427				
K-sak 99/10,P.1052 Kvalitetsutvikling i skolen	187		187				
SUM DISP.FOND	17 148	-301	16 848				
BUNDNE FOND:							
P.1030 - Utvikling/kompetansetiltak barnehage	3		3				
P.1032 Min.spr.barnehage - språkstimulering	296		296				
P.1011 Kompetanseutv.barnehager - statsstilskudd	125		125				
P.1156 Telemarkssamarbeid Ppt	0		0				
Kompetanseutvikling Pvt	165		165				
Folkehelseprogram - minijungel	10		10				
Lektor 2	40		40				
Naturlig skolesekk	47		47				
P.1338 Folkehelseprogram - musikkprosj.Rønholt	5		5				
Øvingslærere (avsatt 2005)	21		21				
Øvingslærer (avsatt 2005)	131		131				
SUM BUNDNE FOND	842	0	842				

ENDRINGER I DRIFTSRAMMENE 2017 – 2020

Endringer i driftsrammene skal være begrunnet i :

- Korreksjoner eksterne pålegg, feilbudsjettering mv.
- Omstilling og innsparing
- Oppfølging av vedtak og planer

Alle endringer skal være beskrevet i eget tiltakskjema

Endringer i driftsrammene <i>Tall i 1000 kroner</i>	2017	2018	2019	2020	Tiltakskjema
Andelen pedagoger i læringsmiljø i barnehage økes til 50 %	92-210	184-420	276-630	374-855	Tiltakskjema nr.1
Økt pedagogtetthet Havhesten	270'	650'	650'	650'	Tiltakskjema nr.2
Videreføring av nåværende ungdomsskolestruktur til 2020	1.700'	4.000'	5.000'	3.500'	Tiltakskjema nr.3
Kjøp elevplasser i annen kommune	3.000'	3.000'	3.000'	3.000'	Tiltakskjema nr.4
Ny ungdomsskole på Grasmyr	3.300	117.000	200.000	126.700	Tiltakskjema nr 5
Sum	0	0	0	0	

TILTAKSKJEMA NR. 1 – ANDELEN PEDAGOGER I LÆRINGSMILJØ I BARNEHAGE ØKES TIL 50 %

KRYSS AV:

Korreksjoner eksterne pålegg, feilbudsjettering mv.	
Omstilling og innsparing	
Oppfølging av vedtak og planer	X
Nye tiltak	

Beskrivelse

Barnehagelæreren har ansvar for det pedagogiske arbeidet i barnehagen og for at hvert barn får et godt barnehage tilbud av høy kvalitet. Barnehagelæreren har, i kraft av sin utdanning, kunnskap om barns læring, utvikling og danning. Samfunnsendringer har ført til økt kompleksitet i barnegruppene. I 2006 ble barnehagen overført til kunnskapsdepartementet, og dette plasserer barnehagen på det første trinnet i barnets utdanningsløp.

Regjering, storting, kommuneadministrasjoner, barnehageeiere og kommunepolitikere har forventninger og stiller krav til det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Disse forventningene samsvarer ikke med at kun en tredjedel av personalet i barnehagen er utdannet barnehagelærer. Når barnehagelæreren er i mindretall med sin pedagogiske fagbakgrunn, utfordrer dette barnehagen som pedagogisk virksomhet.

Forslaget til ny pedagognorm innebærer at pedagogandelen av bemanningen blir 50 %. Overført til bemanningsspråk innebærer dette:

- 1 pedagog per 12 barn over 3 år (per 18 barn i dag)
- 1 pedagog per 6 barn under 3 år (per 9 barn i dag)

Dagens pedagognorm ble innført gjennom barnehageloven og dertil forskrift i 2005. Pedagognormen er viktig for å

- sikre tilstrekkelig personale med pedagogisk kompetanse
- ivareta barns behov for omsorg, lek og læring, sosial tilhørighet og utviklingsstøtte
- barns rett til medvirkning
- sikre godt og nært samarbeid mellom foreldre og personale til barns beste

Barnehagen er det viktige første trinnet i vårt utdanningssystem. Det offentlige utdanningsmandatet er demokratisk vedtatt og gjelder alle barnehager i landet. Barnehagebarn trenger en lærer med høyere utdanning som gir spesifikk kunnskap om barn i grupper, om barns utvikling og læring og om barnehagens brede samfunnsmandat. Barnehagelæreren har kunnskap om barns individuelle og sosiale utvikling på en rekke områder, hva barnehagebarn har behov for og hva de er kompetente til.

Det vil innebære betydelig ressursøkning for å imøtekomme dette.

Gjennomsnittslønn barnehagelærere inkl feriepenger, pensjon og aga	555 010
Gjennomsnittslønn fagarbeider inkl feriepenger, pensjon og aga	509 522
Gjennomsnittslønn assistent inkl feriepenger, pensjon og aga	450 000
Differensen er kr 45 488, mellom barnehagelærer og fagarbeider, rundes av til kr 46 000.	
Differensen er kr 105 000 mellom barnehagelærer og assistent.	

Vi har 44,9 årsverk med fagarbeidere og assistenter. Vi har 28,6 årsverk med barnehagelærere. Det betyr at vi må gjøre om 8,15 årsverk assistent/fagarbeider til barnehagelærer for å nå eventuell ny målsetning om 50 % pedagogdekning. Denne overgangen skal i hovedsak skje når hjemler blir ledig.

Tidligere i utfordringsnotatet har vi stipulert denne pedagogøkningen fra 33 % til 50 % i årene frem til 2020:

ÅR	2016	2017	2018	2019	2020
Andel pedagoger i læringsmiljø	35 %	40 %	45 %	48 %	50 %

Det vil gi følgende endringsøkning i rammen for kommunale barnehager:

Skal budsjetteres med forventet årsbruk

Tall i tusen kroner	2017	2018	2019	2020	Kommentarer
Lønnsutgifter	150'	300'	450'	600'	
Driftsutgifter	0'	0	0	0	
Driftsinntekter	0	0	0	0	
Disponering fond	0	0	0	0	
Sum drift	150'	300'	450'	600'	

Det vil innebære at samme antall kroner/samme ressursøkning, må brukes på de private barnehagene. Vi foreslår at denne ressursøkningen må nyttes i samme øyemed, altså ved å øke pedagognormen. Som barnehagemyndighet vil vi ønske å sette den klausulen på bruk av midlene i private barnehager.

TILTAKSSKJEMA NR. 2 – ØKT PEDAGOGRESSURS HAVHESTEN

KRYSS AV:

Korreksjoner eksterne pålegg, feilbudsjettering mv.	
Omstilling og innsparing	
Oppfølging av vedtak og planer	X
Nye tiltak	

Beskrivelse

Langesund Ungdomsskole, avdeling Havhesten, har i dag et individuelt tilpasset tilbud til elever på ungdomstrinnet. Tilbudet er rettet mot elever som skolene av ulike årsaker ikke kan dekke på en optimal måte innenfor de økonomiske og administrative rammene skolene har til rådighet. Havhesten er derfor et alternativt tilbud til elever fra alle ungdomsskolene i kommunen.

Elevene på Havhesten skal ha sin utdanning i forhold til Opplæringsloven og tilhørende læreplaner. Det innebærer at opplæringen omfatter både på det faglige og det sosiale.

Rammene Havhesten arbeider under i dag innebærer at den pedagogiske bemanningen er svært lav, og for å gi elevene et styrket pedagogisk tilbud må denne ressursen økes. For å imøtekomme dette bør det tilføres et årsverk pedagog fra skoleåret 2017-2018.

Skal budsjetteres med forventet årsbruk.

Tall i tusen kroner	2017	2018	2019	2020	Kommentarer
Lønnsutgifter	270'	650'	650'	650'	
Driftsutgifter	0	0	0	0	
Driftsinntekter	0	0	0	0	
Disponering fond	0	0	0	0	
Sum drift	270'	650'	650'	650'	

TILTAKSSKJEMA NR. 3 – VIDEREFØRING AV NÅVÆRENDE UNGDOMSSKOLESTRUKTUR TIL 2020

KRYSS AV:

Korreksjoner eksterne pålegg, feilbudsjettering mv.	
Omstilling og innsparing	
Oppfølging av vedtak og planer	X
Nye tiltak	

Tekst:

Forslag:

Nåværende ungdomsskolestruktur har en meget høy driftskostnad i forhold til budsjettet for skole og barnehage. For skoleåret 2016-2107 er Herre skole og Rønholt skole fått et tillegg på i alt 1.600', delvis finansiert av ekstratilskudd fra vedtak i Kommunestyret og delvis ved reduksjon av ramme på andres skoler. Ut fra prognosene for elevtallsutvikling behovet for ytterligere forsterkning av ramme øke.

Beløpene kompenseres for redusert rammetilskudd på grunn av nedgang i elevtallet.

Skal budsjetteres med forventet årsbruk. (5/12 av 4.000' i 2017 og 7/12 av 6.000' i 2020)

Tall i tusen kroner	2017	2018	2019	2020	Kommentarer
Lønnsutgifter	1.700'	4.000'	5.000'	3.500'	
Driftsutgifter	0	0	0	0	
Driftsinntekter	0	0	0	0	
Disponering fond	0	0	0	0	
Sum drift	1.700'	4.000'	5.000'	3.500'	

TILTAKSSKJEMA NR. 4 – KJØP ELEVPLASSER I ANNEN KOMMUNE, RESSURSKREVENDE BRUKERE

KRYSS AV:

Korreksjoner eksterne pålegg, feilbudsjettering mv.	
Omstilling og innsparing	
Oppfølging av vedtak og planer	X
Nye tiltak	

Fra og med skoleåret 2016-2017 vil Bamble kommune ha to elever i Porsgrunn kommune. Bamble kommune har ikke et tilbud som dekker disse elevenes behov.

Utgiftene er knyttet til lønn og drift (transport), og budsjett-tallene er basert på krav for skoleåret 2016-2017.

Det er ikke lagt inn refusjon fra staten knyttet til elevene som er ressurskrevende brukere.

Skal budsjetteres med forventet årsbruk.

Tall i tusen kroner	2017	2018	2019	2020	Kommentarer
Lønnsutgifter	0	0	0	0	
Driftsutgifter	3.000'	3.000'	3.000'	3.000'	
Driftsinntekter	0	0	0	0	
Disponering fond	0	0	0	0	
Sum drift	3.000'	3.000'	3.000'	3.000'	

INVESTERINGSTILTAK

TILTAKSSKJEMA NR. 5 – NY UNGDOMSSKOLE PÅ GRASMYR

KRYSS AV:

Korreksjoner eksterne pålegg, feilbudsjettering mv.	
Omstilling og innsparing	
Oppfølging av vedtak og planer	x
Nye tiltak	x

Beskrivelse:

Kommunestyret i Bamble gjorde i sak 60/16 16.06.16 følgende vedtak (vedtak K1519)

1. Rapporten om "Framtidas ungdomsskolestruktur i Bamble kommune, tilleggsutredning med konsekvensvurderinger", tas til orientering.
2. Det igangsettes et forprosjekt med en felles ungdomsskole på Grasmyr, primært alternativ A2, sekundært A1, inklusive idrettshall og svømmehall.
3. Forprosjektet utreder også lokaler til voksenopplæringa og flyktingetjenesten på Grasmyr.
4. Forprosjektet vurderer kostnader og bruk av eksisterende bygg, etterbruk og nybygg.
5. Forprosjektet utreder framtidige skoleskyssordninger med tanke på at de elevene som bor lengst unna den nye skolen får så kort reisetid som råd er.
6. Mandat for forprosjektet fremmes som sak til kommunestyret i oktober 2016, og forprosjektet legges fram til behandling i kommunestyret i desember 2017.
7. Nåværende ungdomsskolestruktur opprettholdes inntil den nye skolen på Grasmyr tas i bruk.

Driftskonsekvenser beregnes på et senere tidspunkt.

Investering

Skal budsjetteres med forventet årsbruk

Tall i tusen kroner	2017	2018	2019	2020	Kommentarer
Investeringsutgifter eks.mva	3 300	117 000	200 000	126 700	
Mva-kostnad	660	24 000	40 000	25 300	
Sum investeringskostnad	3 960	141 000	240 000	152 000	
Andre investeringsinntekter					
Mva-refusjon	-660	-24 000	-40 000	-25 300	
Disponering fond	3 300	117 000	200 000	126 700	
Sum investeringsinntekt					